

70-РІЧЧЯ ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА НАН І АМН УКРАЇНИ ОЛЕКСАНДРА ГРИГОРОВИЧА РЕЗНІКОВА

У листопаді 2009 року виповнюється 70 років від дня народження і 45 років наукової діяльності видатного вченого в галузі ендокринології та патофізіології, члена-кореспондента НАН і АМН України, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії УРСР, доктора медичних наук, професора Олександра Григоровича Резнікова.

Вищу освіту О. Г. Резніков здобув у Одеському медичному інституті ім. М. І. Пирогова, який з відзнакою закінчив у 1962 році. Після закінчення інституту протягом трьох років працював завідувачем сільської лікарської дільниці і головним лікарем Сухо-Єланецької лікарні в Миколаївській області. Ще навчаючись в інституті, О. Г. Резніков проявив себе як талановитий експериментатор, дослідник важливих проблем патологічної фізіології. Будучи учнем відомого вченого-патофізіолога, члена-кореспондента АМН

СРСР М. Н. Зайка, він брав участь у фундаментальних дослідженнях, присвячених вивченню ролі гормонів надниркових і прищитоподібних залоз у регуляції внутрішньоочного тиску і проникності гематофтальмічного бар'єру. Результати цієї роботи знайшли відображення в кандидатській дисертації, яку Олександр Григорович успішно захистив 1965 року за спеціальністю «Патологічна фізіологія».

Подальший науковий шлях О. Г. Резнікова від 1965 року і до сьогодні пов'язаний з Інститутом ендокринології та обміну речовин ім. В. П. Комісаренка АМН України. Упродовж 1967–1973 років він працював молодшим науковим співробітником, а потім старшим науковим співробітником лабораторії патологічної фізіології, якою керував академік В. П. Комісаренко. У 1973–1991 роках О. Г. Резніков — завідувач організованої ним лабораторії нейрогормональної регуляції розмноження, а з

1991 року очолює відділ ендокринології репродукції та адаптації.

О. Г. Резніков як науковець виріс у школі академіка В. П. Комісаренка і є одним із найбільш перспективних його учнів і продовжувачів. Під керівництвом академіка В. П. Комісаренка він брав безпосередню участь у створенні, дослідженні механізмів дії та впровадженні препарату хлодитану та його аналогів — засобів лікування раку кори надниркових залоз і хвороби Іценка — Кушинга. Результати цих досліджень стали основою його докторської дисертації, успішно захищеної в 1974 році за спеціальністю «Патологічна фізіологія», і першої в світі монографії про інгібітори функції кори надниркових залоз, виданої у 1972 році у співавторстві з академіком В. П. Комісаренком.

Наукова діяльність О. Г. Резнікова багатогранна і різноманітна. О. Г. Резніков — авто-

ритетний фахівець у галузі фізіології та патофізіології ендокринної системи, нейроендокринології, ендокринної фармакології, онкології, клітинної біології. Коло його інтересів охоплює важливі наукові напрямки, що визначають перспективний розвиток медичної науки та практики, серед них — нейроендокринна регуляція статевих і надниркових залоз за умов норми та патології, статеві диференціація мозку, патогенез і лікування андрогенозалежної патології (рак простати, синдром полікістозних яєчників, безплідність, гірсутизм), синдрому пренатального стресу, а також ендокринна фармакологія та раціональне застосування фармакологічних препаратів у медицині й тваринництві. У кожному з цих напрямків О. Г. Резніков досяг вагомих наукових результатів, які збагатили світову науку й набули визнання в СНД і за кордоном.

О. Г. Резніков є одним із засновників нової галузі патофізіології — функціональної нейротератології та нового наукового напрямку в медицині — превентивної нейроендокринології. У галузі нейроендокринології пріоритетним для О. Г. Резнікова є створення теоретичної концепції гормон-нейромедіаторного імпринтингу мозку в нормі та за умов патології, головні положення якої покладено в основу рекомендацій щодо профілактики вроджених аномалій статевої поведінки й ендокринної безплідності.

О. Г. Резніков зробив вагомий внесок у розв'язання проблеми діагностики та лікування ендокринних і онкологічних захворювань. Він вперше в СРСР ініціював створення, дослідження та впровадження у медичну практику антиандрогенів для лікування раку простати, гірсутизму, синдрому полікістозних яєчників, діагностики гіпогонадізму. Експериментальне обґрунтував і втілює у онкоурологічну практику новий

метод фармакотерапії раку простати — низькодозову естроген-антиандрогенну терапію. В останні роки О. Г. Резніков активно працює у галузі клітинної біології. Він вперше у світі отримав дані щодо протипухлинної дії рекомбінантного білка ЕМАР-II на трансплантовану тканину раку простати людини, що відкриває шлях до розробки принципово нового методу лікування раку простати.

О. Г. Резніков — автор понад 475 наукових праць, у тому числі 23 монографій (з них дві — англійською мовою: “Hormone-Neurotransmitter Imprinting in the Neuroendocrine Control of Reproduction”, New York, 2004; “Androgen Deprivation Strategy in Prostate Cancer”, 2001), трьох підручників з патофізіології та ендокринології, 16 авторських свідоцтв і патентів, кількох лікарських засобів (хлодитан, ніфтолід, флугафарм). Наукові праці О. Г. Резнікова мають пріоритетний характер і широко цитуються зарубіжними авторами. У 90-х роках минулого століття на запрошення університетів США і Канади він протягом трьох років працював у них професором, зміцнюючи авторитет України у світі.

Свій досвід і знання О. Г. Резніков передає молодим вченим, виховує висококваліфіковані наукові кадри. Він створив наукову школу з патофізіології ендокринної системи. Під його керівництвом підготовлено 5 докторських і 23 кандидатські дисертації.

Наукові досягнення О. Г. Резнікова гідно відзначені державою. В 1996 році за вагомі здобутки в розвитку медичної науки йому було присвоєно звання заслуженого діяча науки УРСР, у 1991 році — обрано членом-кореспондентом НАН України, а у 1993 році — членом-кореспондентом АМН України. О. Г. Резніков нагороджений Державною премією УРСР, премією ім. О. О. Богомольця НАН України, премією з теоретичної медицини АМН України, медаллю

ім. В. В. Підвисоцького НАН України й ОДМУ, медаллю ім. В. Я. Данилевського, Почесними грамотами Президії НАН України, Президії АМН України, Міністерства охорони здоров'я України.

Плідну наукову діяльність О. Г. Резніков поєднує з науково-організаційною та громадською роботою. Протягом тривалого часу Олександр Григорович очолює Проблемну комісію АМН і МОЗ України «Патологічна фізіологія та імунологія», призначався заступником голови експертної ради ВАК. Він є членом бюро Відділення біохімії, фізіології та молекулярної біології НАНУ, заступником голови Наукової ради з теоретичної та профілактичної медицини АМНУ, віце-президентом Наукового товариства патофізіологів України, головою його Київського відділення, членом Науково-громадської ради ВАК, заступником голови Комітету з біоетики Президії НАН України, одним із засновників і співголів семінару НАНУ і АМНУ «Молекулярна медицина», членом двох спецрад із захисту докторських дисертацій, консультантом Державного фармакологічного центру МОЗ, президії Асоціації ендокринологів України, членом редколегій кількох провідних наукових журналів. О. Г. Резніков є почесним членом Міжнародного товариства нейроендокринологів, членом міжнародних наукових співтовариств фізіологів і патофізіологів.

Наукова громадськість, колеги й учні щиро вітають Олександра Григоровича Резнікова — випускника Одеського державного медичного університету — з ювілеєм і бажають йому міцного здоров'я, творчої наснаги, нових звершень і наукових відкриттів.

**Вчена рада
Одеського державного
медичного університету
Редакційна колегія
журналу**

